

CAPITOLUL 3

CONCEPTUL DE CERERE

CONTINUT

- ◆ **NEVOILE SI SATISFACEREA LOR**
- ◆ **VALORI MARGINALE - ALEGERI MARGINALE**
- ◆ **NEVOI - CERERE**
- ◆ **CERERE - CANTITATE CERUTA**
- ◆ **DETERMINANTII CERERII**
- ◆ **LEGEA CERERII SI INFLATIA**
- ◆ **LEGEA CERERII SI TIMPUL**
- ◆ **ELASTICITATEA CERERII IN FUNCTIE DE PRET**
- ◆ **ELASTICITATEA SI INCASARILE TOTALE**
- ◆ **RATIONALIZAREA PRODUSELOR INSUFICIENTE**
- ◆ **BANII, COSTURILE MONETARE SI CALCULUL ECONOMIC**

NEVOI - CERERE

- **NEVOI** = CONCEPT CARE INCURAJEAZA ABORDAREA DE TIP “**TOTUL SAU NIMIC**” SI NU APRECIAZA IDEEA GANDIRII MARGINALE
- **CERERE** = CONCEPT CARE FACE LEGATURA INTRE **CANTITATEA** PE CARE OAMENII DORESC SA O OBTINA DINTR-UN ANUMIT BUN SI **SACRIFICIILE** PE CARE TREBUIE SA LE FACA PENTRU A OBTINE ACEASTA CANTITATE

Noțiunea de cerere reprezintă punctul de legătură dintre cantitatea dintr-un anumit bun pe care un individ dorește să o obțină și sacrificiile pe care acesta trebuie să le facă pentru a procura respectiva cantitate.

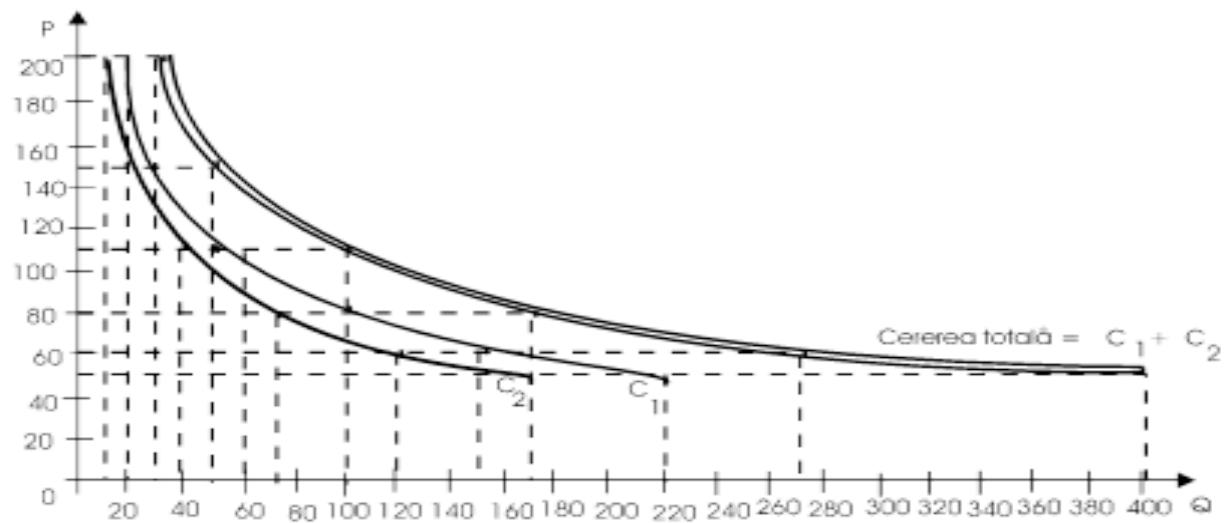
CONSTRUIREA CURBEI CERERII SI INTERPRETAREA EI

○ *De la cererea individuală la cererea pieței*

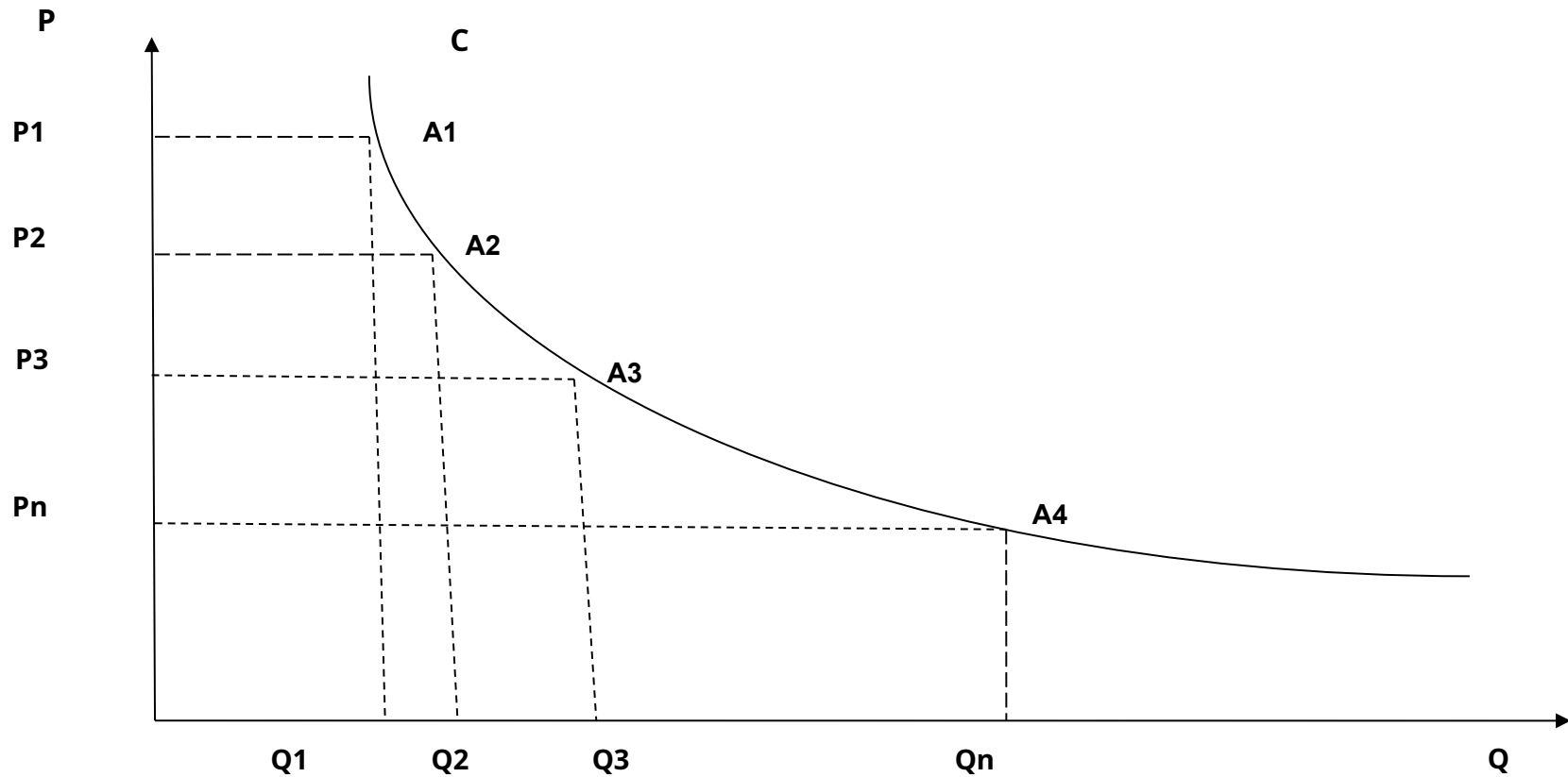
Prețul(u.m./buc.)	Cererea individuală C_1	Cererea individ. C_2	Cererea tot. a pieței
200	20	10	30
150	30	20	50
110	60	40	100
80	100	70	170
60	150	120	270
50	220	180	400

CONSTRUIREA CURBEI CERERII SI INTERPRETAREA EI

Fig. 4.4. Insumarea pe orizontală a curbelor cererilor individuale
pentru trasarea curbei cererii totale a pieței pentru un anumit bun

CURBA CERERII

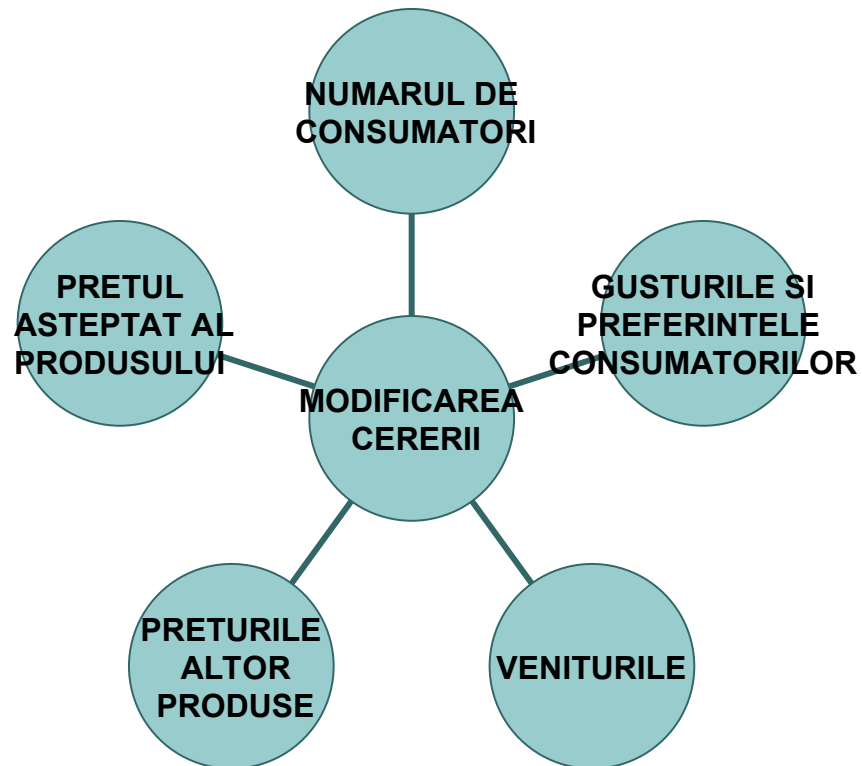
CEREREA SI CANTITATEA CERUTA

- **LEGEA CERERII: Cererea pentru un bun „normal” este funcție descrescătoare de prețul său și o funcție crescătoare de venit.**
- **CONCEPTUL DE CERERE: RELATIE INTRE PRETURI SI CANTITATI**
- **A NU SE CONFUNDA CEREREA CU CANTITATEA CERUTA**
Punctele A₁, A₂, A₃ și A₄ reprezintă diferite combinații posibile dintre preț și cantitatea cerută.
- **CEREREA INSASI SE POATE MODIFICA**
CURBA CERERII SE POATE DEPLASA

MODIFICAREA CERERII

LEGEA CERERII SI INFLATIA

- **IN TIMPUL INFLATIEI MAJORITATEA MARIRILOR DE PRETURI SUNT DOAR APARENTE SI NU REALE**
- **CRESTEREA PRETULUI NOMINAL, IN ACEEASI PROPORTIE, LA TOATE BUNURILE SI SERVICIILE, INSEAMNA MENTINEREA PRETULUI RELATIV**
- **IN REALITATE, PRETURILE NOMINALE NU SE MODIFICA IN ACEEASI PROPORTIE, LA TOATE BUNURILE SI SERVICIILE**

→ **CONSECINTE:**

LEGEA CERERII SI TIMPUL

- **REACTIILE CLIENTILOR**
  - **CONSUMATORI CASNICI INDIVIDUALI**
  - **GOSPODARII**
  - **PRODUCATORI**

LA MODIFICARILE PRETURILOR
- **PE TERMEN SCURT**
- **PE TERMEN LUNG**

ELASTICITATEA CERERII ÎN FUNCȚIE DE PRINCIPALII FACTORI DETERMINANȚI

Din punct de vedere economic elasticitatea măsoară gradul de sensibilitate a unui fenomen sau proces la modificările survenite în mărimea sau dinamica unui factor determinant.

Din această perspectivă putem analiza:

- **Elasticitatea cererii în funcție de propriul preț;**
- **Elasticitatea cererii unui bun în funcție de prețul altui bun (elasticitatea încrucișată);**
- **Elasticitatea cererii unui bun față de modificările venitului; curbele lui Engel.**

ELASTICITATEA CERERII IN FUNCTIE DE PRET

Elasticitatea - preț a cererii pentru un anumit bun reprezintă gradul de sensibilitate a cererii sau reacția ei la variațiile intervenite în nivelul prețului bunului respectiv. Ea se determină ca raport între procentul de variație a cantității cerute și procentul de variație a prețului său, altfel spus, raportul dintre variația relativă a cantității cerute $\left(\frac{\Delta X}{X}\right)$ și variația relativă a prețului $\left(\frac{\Delta P_x}{P_x}\right)$.

$$E_{P_x} = \frac{\frac{\Delta X}{X}}{\frac{\Delta P_x}{P_x}} = \frac{\Delta X}{X} \cdot \frac{P_x}{\Delta P_x} = \frac{\Delta X}{\Delta P_x} \cdot \frac{P_x}{X} \quad (4.1.),$$

unde: E_{P_x} = coeficientul de elasticitate - preț; ΔX = variația cantității cerute din bunul X;
 ΔP_x = variația nivelului prețului bunului X.

ELASTICITATEA CERERII IN FUNCTIE DE PREȚ

Dacă:

- $EP > 1$: modificarea procentuală a cantității cerute este în sens invers și mai mare decât cea a prețului → *Cerere elastică*.
- $EP < 1$: modificarea procentuală a cantității cerute este mai mică și în sens invers decât cea a prețului → *Cerere inelastică*.
- $EP = 1$: modificarea procentuală a cantității este în sens invers dar egală cu modificarea procentuală a prețului → *Elasticitate unitară*.

Pornind de la datele din tabelul următor privind evoluția cantității cerute, a prețurilor și a veniturilor în două perioade distincte (T0 – momentul de referință sau perioada anterioară și T1 – momentul actual) calculați elasticitatea cererii pentru bunul A și B în funcție de propriul preț.

Denumirea produselor	Momentul T0			Momentul T1		
	Cerere	Preț	Venit	Cerere	Preț	Venit
A	200	1000	2000	250	800	1800
B	500	800	5000	400	1000	4000
C	400	500	5000	600	400	6000
D	100	200	2000	125	200	2800

Rezolvare

$$EA/PA = (-) \frac{\Delta A}{\Delta PA} \times \frac{PA}{A} = (-) \frac{250 - 200}{800 - 1000} \times \frac{1000}{200} = 1.25$$

Elasticitatea cererii pentru bunul A este supraunitară.

$$EB/PB = (-) \frac{\Delta B}{\Delta PB} \times \frac{PB}{B} = (-) \frac{400 - 500}{1000 - 800} \times \frac{800}{500} = 0,8$$

Elasticitatea cererii pentru bunul B este subunitară

ELASTICITATEA PREȚ ÎNCRUCIȘATĂ

Elasticitatea-preț încrucișată exprimă, deci, gradul de sensibilitate a consumului sau cererii pentru un bun X în funcție de variația prețului altui bun, Y, calculându-se ca raport între modificarea relativă a cantității cerute din primul bun, $\Delta X/X$, și modificarea relativă a prețului celuiilalt bun, $\Delta P_y/P_y$. Similar cu calculul elasticității preț directe, vom determina un coeficient al elasticității

încrucișate potrivit formulei: $Ep_y = \frac{\Delta X}{\Delta P_y} \cdot \frac{P_y}{X}$ (4.3) sau cu ajutorul derivatei, atunci când

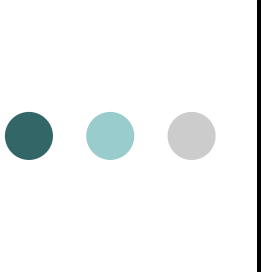
cunoaștem funcția completă a cererii: $Ep_y = \frac{\partial X}{\partial P_y} \cdot \frac{P_y}{X}$ (4.4.)

ELASTICITATEA PREȚ ÎNCRUCIȘATĂ – a cantității cerute din bunul X la o variație a prețului bunului Y

Interpretare:

- 0 - bunurile X și Y sunt **independente**, - modificarea lui P_Y nu provoacă modificări ale cantității cerute din bunul X
- Intre 0 și 1 – **substituibile**; bunurile X și Y pot fi înlocuite în consum. O modificare a lui P_Y (de ex majorare) determină o modificare în același sens ($\uparrow$) a cantității cerute din bunul X, dar într-o proporție mai mică.
- Mai mare ca 1 – **strans substituibile** modificarea este în același sens ($\uparrow$) a cantității cerute din bunul X, dar într-o proporție mai mare.
- Între -1 și 0, **bunuri complementare**; bunurile X și Y se consumă împreună; . O modificare a lui P_Y (de ex majorare) determină o modificare în sens invers ($\downarrow$) a cantității cerute din bunul X, dar într-o proporție mai mică.
- Mai mic decât -1, **bunuri strans complementare** modificarea este în sens invers ($\downarrow$) a cantității cerute din bunul X, dar într-o proporție mai mică.

Pornind de la datele din tabelul următor privind evoluția cantității cerute, a prețurilor și a veniturilor în două perioade distincte (T0 – momentul de referință sau perioada anterioară și T1 – momentul actual) identificați relația dintre bunurile A și B.

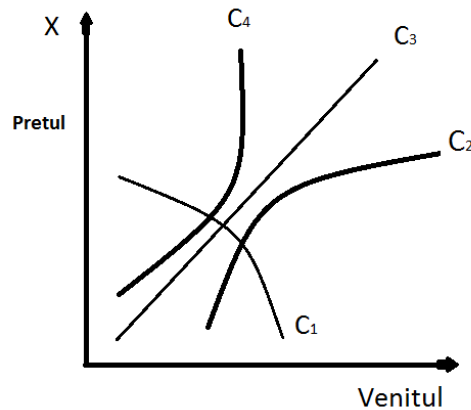
$$EA/PB = \frac{\Delta A}{\Delta PB} \times \frac{PB}{A} = \frac{250 - 200}{1000 - 800} \times \frac{800}{200} = 1$$

Bunurile A și B sunt **perfect** substituibile. Creșterea prețului bunului B a determinat o majorare a cantității cerute din bunul A în aceeași proporție.

CEREREA ȘI VENITUL

Cererea pentru un bun "normal" este o funcție crescătoare de venitul consumatorului.

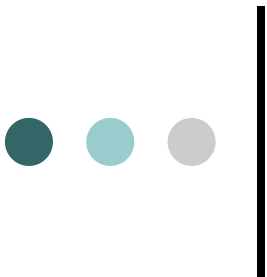
REPREZENTAREA GRAFICĂ A CURBELOR LUI ENGEL

CEREREA ȘI VENITUL

- a) Bunuri **"inferioare"** (corespunzătoare curbei C1), pentru care efectul venitului este negativ. În cazul acestora, pe măsură ce se ameliorează nivelul de trai prin creșterea venitului, individul își diminuează consumul lor, înlocuindu-le cu bunuri de mai bună calitate (se reduce consumul de pâine neagră înlocuind-o cu pâine albă, se diminuează consumul de margarină pe seama creșterii folosirii untului etc., bunurile substituite fiind considerate "inferioare")
- b) Bunurile **"normale"** (corespunzătoare curbelor C2 și C4), pentru care efectul variației venitului este pozitiv, consumul acestora crescând într-o proporție mai mică sau egală cu proporția creșterii venitului. Engel estima că, pe măsura creșterii venitului, ponderea cheltuielilor cu alimentele scade în bugetul familiei (deși consumul acestora sporește și se îmbunătățește calitativ), în timp ce ponderea cheltuielilor cu îmbrăcămintea și locuința rămâne constantă. (Deci curba C2 ar corespunde cererii de alimente, iar curba C4 cererii de îmbrăcămintă și locuință).
- c) Bunurile **"superioare"** (corespunzătoare curbei C3), pentru care efectul variației venitului este pozitiv, consumul acestora crescând într-o proporție mai mare decât sporul relativ al venitului. Ca urmare, ponderea cheltuielilor cu procurarea acestor bunuri sporește în totalul bugetului familiei. În această categorie se pot include cea mai mare parte a celorlalte bunuri, care nu răspund celor trei nevoi primare: alimentație, îmbrăcămintă, locuință).

4.2.2. Elasticitatea venit a cererii

Ca și la elasticitatea - preț, elasticitatea venit a cererii exprimă gradul de sensibilitate a cererii pentru un bun, dar, de această dată, la variațiile survenite în mărimea venitului. Ea se determină ca raport între variația relativă a cantității cerute și variația relativă a venitului:

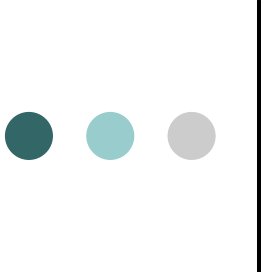
$$E_v = \frac{\frac{\Delta X}{X}}{\frac{\Delta V}{V}} = \frac{\Delta X}{\Delta V} \cdot \frac{V}{X} \quad (4.4)$$

sau, ca modificare a cererii provocată de o variație infinit de mică a venitului, cu ajutorul derivatei, atunci când cunoaștem funcția matematică a cererii:

$$E_v = \frac{\partial X}{\partial V} \cdot \frac{V}{X} \quad (4.5)$$

Calculând coeficientul de elasticitate a cererii în funcție de venit, putem obține următoarele valori:

- a) $E_v < 0$: bunul X este un bun "inferior";
- b) $0 < E_v < 1$: bunul X este un bun "normal";
- c) $E_v > 1$: bunul X este un bun "superior".

Pornind de la datele din tabelul următor privind evoluția cantității cerute, a prețurilor și a veniturilor în două perioade distincte (T0 – momentul de referință sau perioada anterioară și T1 – momentul actual) identificați din ce categorie face parte bunul A, din punctul de vedere al elasticității față de venit.

$$EA/V = \frac{\Delta A}{\Delta V} \times \frac{V}{A} = \frac{250 - 200}{1800 - 2000} \times \frac{2000}{200} = (-)2.5$$

Bunurile A este un bun inferior. Reducerea venitului a generat o creștere a cantității cerute.

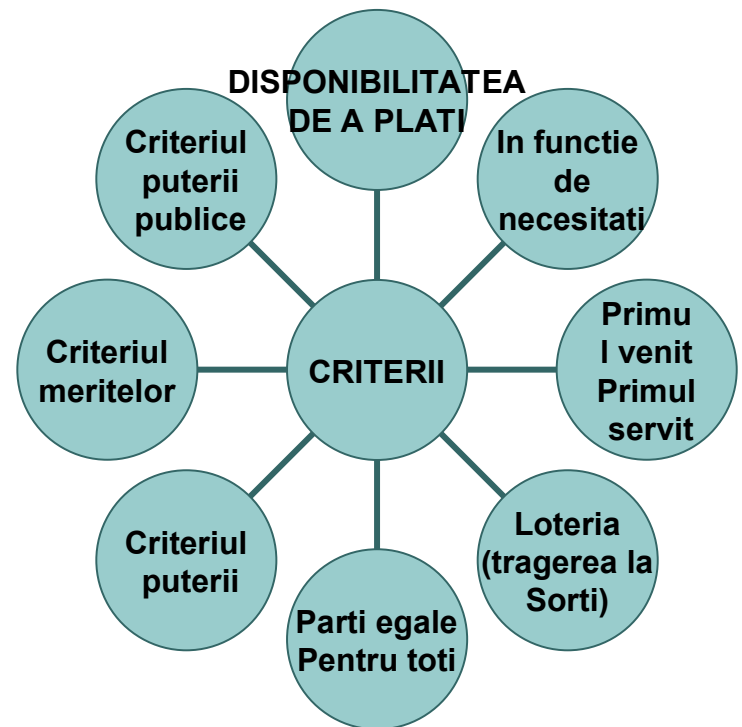
ELASTICITATEA SI INCASARILE TOTALE

- **IN CAZUL UNEI CERERI ELASTICE**
- **IN CAZUL UNEI CERERI INELASTICE**
- **ERORI FRECVENTE DE POLITICI DE MARKETING**
- **MITUL CURBEI VERTICALE A CERERII**

RATIONALIZAREA PRODUSELOR INSUFICIENTE

- **RATIONALIZAREA = STABILIREA UNUI CRITERIU SAU A UNEI REGULI PENTRU A DIFERENTIA INTRE SOLICITANTI SI A STABILI CINE SI CAT VA PRIMI**
- **CRITERII DE DIFERENTIERE (DE RATIONALIZARE) si AVANTAJE/DEZAVANTAJE ALE FIECARUI SISTEM DE RATIONALIZARE**
- **ANALIZA SISTEMELOR DE RATIONALIZARE DIN PERSPECTIVA OFERTEI**
- **ANALIZA SISTEMELOR DE RATIONALIZARE DIN PERSPECTIVA CERERII**

CONCLUZII RECAPITULATIVE

○ 1

○ 2

○ 3

○ 4

○ 5

○ 6

○ 7

○ .....